

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Факультет інформаційних
технологій, обліку та фінансів

Кафедра фінансів і кредиту

Кваліфікаційна робота
на правах рукопису

СЕРГІЙКО Діна Володимирівна

УДК 336.717(477)

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
«ФУНКЦІОНУВАННЯ РИНКУ
БАНКІВСЬКИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ»

Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа,
страхування та фондовий ринок»

Подається на здобуття освітнього ступеня магістр

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання
ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело

_____ Діна СЕРГІЙКО

Науковий керівник
Куровська Наталія Олександрівна
кандидат економічних наук, доцент

Робота виконана на кафедрі фінансів і кредиту Поліського національного університету

Рецензент:

доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту Поліського національного університету, д.е.н., проф. Микитюк В. М.

Висновок комісії за результатами попереднього захисту:

допустити до захисту

Голова комісії _____ Олександр ВІЛЕНЧУК

Висновок кафедри фінансів і кредиту за результатами попереднього захисту:
допустити до захисту.

Протокол засідання кафедри фінансів і кредиту № __ від «__» грудня 2024 р.

Завідувач кафедри фінансів і кредиту _____ Дмитро ДЕМА

Результати захисту кваліфікаційної роботи

Здобувач вищої освіти **СЕРГІЙКО Діна Володимирівна** захистила кваліфікаційну роботу з оцінкою:

сума балів за 100-бальною шкалою _____,

за університетською шкалою _____

Секретар ЕК _____ Тетяна ТОВСТУХА

«__» грудня 2024р.

АНОТАЦІЯ

Сергійко Д. В. Функціонування ринку банківських послуг в Україні.
– *Рукопис.*

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок». – Поліський національний університет, 2024.

У роботі розкрито теоретичні аспекти функціонування ринку банківських послуг. Охарактеризовано види та класифікацію банківських послуг в Україні. Обґрунтовано організаційно-економічну характеристику АТ «Ощадбанк». Проаналізовано фінансовий стан, внутрішнє і зовнішнє середовище банку. Окреслено проблеми та розроблено перспективні напрями розвитку функціонування банківських послуг в Україні.

Ключові слова: банк, ринок банківських послуг, банківська система, кредити, фінансова стійкість, банківський сектор.

SUMMARY

Serhiyko D. IN. The functioning of the market of banking services in Ukraine. – Manuscript.

Qualification work for obtaining a master's degree in specialty 072 "Finance, banking, insurance and stock market". – Polissia National University, 2024.

The theoretical aspects of the functioning of the banking services market are revealed in the work. The types and classification of banking services in Ukraine are characterized. The organizational and economic characteristics of JSC "Oschadbank" are substantiated. The financial condition, internal and external environment of the bank was analyzed. The problems are outlined and promising directions for the development of banking services in Ukraine are developed.

Key words: bank, market of banking services, banking system, loans, financial stability, banking sector.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ РИНКУ БАНКІВСЬКИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ	6
Висновки до розділу 1	15
РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА СУЧАСНОГО СТАНУ ФУНКЦІОНУВАННЯ РИНКУ БАНКІВСЬКИХ ПОСЛУГ	16
Висновки до розділу 2	24
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ БАНКІВСЬКИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ	26
Висновки до розділу 3	29
ВИСНОВКИ	30
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	31

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Тема банківських послуг залишається дуже актуальною з огляду на значення, яке вона має в житті людей та економіки в цілому. По-перше, банківська система є основою фінансової інфраструктури будь-якої країни, забезпечуючи необхідні механізми для здійснення як особистих, так і ділових фінансових операцій. Вона пропонує безліч продуктів і сервісів, від поточних рахунків до кредитування та інвестиційних консультацій, що дозволяють клієнтам ефективно управляти своїми фінансами. Крім того, у світлі глобалізації та цифрових технологій, банки постійно розвиваються і впроваджують новітні рішення для покращення обслуговування клієнтів.

Водночас, електронні програми для мобільного банкінгу зробили можливими фінансові транзакції в будь-який час та в будь-якому місці, що є особливо важливим у сучасному швидкому ритмі життя. Також варто зазначити роль банків у підтримці економічної стабільності через механізми монетарної політики. Цілий ряд соціально-економічних змін і викликів, таких як інфляція, коливання валютних курсів і зміна регуляторного середовища, постійно впливають на банківські послуги. Це вимагає від фінансових установ адаптивності та здатності швидко реагувати на зміни потреб ринку та клієнтів. Таким чином, банківські послуги є критично важливим елементом для забезпечення сталого економічного розвитку та особистого добробуту.

Аналіз останніх досліджень. Питання функціонування ринку банківських послуг досліджено у працях таких науковців, як: Васюренко О., Гладких Д., Гулієв У., Заруба Ю., Кириченко О., Мороз А., Недільська Л., Олійник О., Савлук М. та інші. Проте дане питання є актуальним і потребує подальшого дослідження.

Метою роботи є теоретико-методичне обґрунтування проблем функціонування ринку банківських послуг в Україні.

Відповідно до поставленої мети в роботі вирішуються такі **завдання:**

- дослідити поняття банківські послуги та основні складові;
- розкрити класифікацію і види банківських послуг;
- охарактеризувати особливості функціонування банківських послуг в Україні;
- проаналізувати внутрішнє і зовнішнє середовище АТ «Ощадбанк»;
- проаналізувати фінансовий стан АТ «Ощадбанк»;
- дослідити проблеми функціонування банківських послуг АТ «Ощадбанк»;
- дослідити перспективи розвитку функціонування банківських послуг.

Об'єктом дослідження є процес функціонування ринку банківських послуг.

Предметом дослідження є сукупність теоретико-методичних та прикладних аспектів функціонування ринку банківських послуг в Україні.

Методи дослідження. Для вирішення окремих завдань можуть використовуватись: абстрактно-логічний метод – при визначенні поняття функціонування банківських послуг; метод порівняльного аналізу – при дослідженні економічних категорій, методик оцінки, шляхів та напрямів функціонування банківських послуг.

Наукова новизна досліджень полягає в розробці перспективних напрямів діяльності банків на ринку фінансових послуг на основі SWOT-аналізу з урахуванням інноваційних підходів та існуючих можливостей банку.

Практичне значення роботи. Розроблені в рамках дослідження підходи, теоретичні узагальнення, висновки та рекомендації можуть бути використані для підвищення ефективності функціонування ринку банківських послуг в Україні.

Інформаційну базу роботи становлять нормативно-правові документи, інформація Міністерства фінансів, відомості Національного банку України, розробки науково-дослідних установ; фінансова звітність АТ «Ощадбанк», Internet-ресурси, наукові публікації тощо.

Апробація результатів кваліфікаційної роботи. Результати дослідження, проведені в кваліфікаційній роботі, опубліковані у збірниках науково-практичних конференцій, а саме:

1. «Особливості функціонування банківської системи України в умовах війни», тези доповіді за матеріалами науково-практичної конференції «Студентські наукові читання – 2024» (28 листопада 2024 р., м. Житомир, Поліський національний університет).

3. «Стан та перспективи розвитку ринку банківських послуг в Україні», тези доповіді за матеріалами науково-практичної конференції за результатами I туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт представників молоді Науково-інноваційного інститут менеджменту, бізнесу та права Поліського національного університету, 2024 р.

3. «Особливості функціонування ринку банківських послуг в Україні», тези доповіді за матеріалами науково-практичної конференції «Фінансові інструменти регіонального розвитку» (м. Житомир, 24-25 жовтня 2024 р., Поліський національний університет).

Обсяг і структура кваліфікаційної роботи. Основну частину роботи викладено на 30 друкованих сторінках. Робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ РИНКУ БАНКІВСЬКИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ

Ефективна банківська система є критично важливою для держави. Вона формує «ринок банківських продуктів, що включає ринок кредитних операцій і банківських послуг, які охоплюють розрахунково-касові операції, зберігання та перевезення цінностей без відчуження ресурсів банку» [2, с.16]. Ринок послуг зростає швидше, ніж виробництво, і це стосується також банківських послуг, які складають значну частину доходів банків. Аналіз банківських послуг, їх роль і розвиток стає особливо важливим. Термін «банківські послуги» важливий у фінансовій системі та охоплює депозитні операції, зокрема поточні, ощадні і строкові депозити [2, с.16].

Крім того, банківські послуги включають кредитні операції, де клієнти можуть отримати фінансування у вигляді позик або кредитних ліній для особистих або бізнес-потреб. Також важливо згадати про розрахунково-касове обслуговування, яке забезпечує проведення платіжних операцій і трансакцій. Інші суттєві елементи банківських послуг включають валютні операції, інвестиційне консультування, управління активами та страховий захист, що дозволяє клієнтам ефективно управляти своїми фінансами та захищати свої активи [16].

В сучасному світі науковці стикаються з питанням чіткого визначення банківських послуг. Цей термін охоплює широкий спектр фінансових активностей, які банки надають своїм клієнтам. Включає такі традиційні послуги, як спосіб депозитів і видача кредитів, а також сучасні, на кшталт онлайн-банкінгу чи мобільних додатків. Для більшості вчених банківські послуги є центральним елементом економічної системи, оскільки вони забезпечують необхідну основу для здійснення фінансових операцій. Такі послуги не лише полегшують фінансові потоки між різними учасниками ринку, але й сприяють стабільності та росту економіки в цілому [42]. Кожне нове

дослідження в цій сфері допомагає краще зрозуміти динаміку фінансових ринків і вдосконалити чинні механізми обслуговування клієнтів.

У законодавстві, яке регулює функціонування банків, терміни «банківські послуги» та «банківські операції» не мають чітких визначень. Втім, у ст. 47 надається перелік конкретних послуг, які банки можуть надавати своїм клієнтам [1, 41]. Зокрема, до перелічених послуг входять: прийняття коштів та банківських металів від юридичних і фізичних осіб на вклади (депозити); здійснення відкриття та управління поточними рахунками клієнтів, включаючи рахунки в банківських металах та рахунки умовного зберігання; надання кредитних послуг та управління кредитними ризиками шляхом розміщення залучених коштів і банківських металів за власний ризик. Цей набір послуг представляє досить вузький спектр операцій, які можуть виконуватись банками, підкреслюючи зосередженість на обмеженій кількості основних видів банківської діяльності [1].

Складові банківських послуг відіграють ключову роль у забезпеченні ефективного функціонування банківської системи та задоволенні потреб клієнтів. Банки пропонують широкий спектр послуг, які охоплюють різноманітні фінансові аспекти [44]. Розглянемо деякі з основних складових (рис. 1.1).

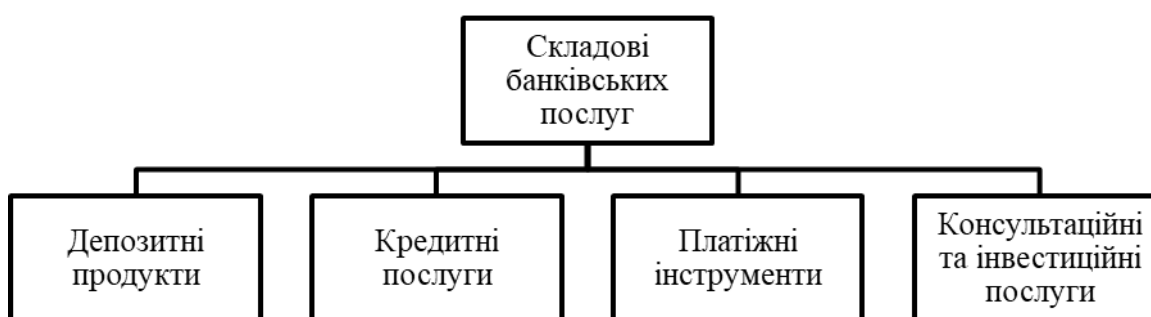

Рис. 1.1. Складові банківських послуг

Джерело: побудовано за даними [44].

Виходячи з рисунка спостерігається, що розрізняють різноманітні складові банківських послуг, охарактеризуємо їх детальніше:

1. «Депозитні продукти. Це містить ощадні рахунки, строкові депозити та поточні рахунки. Вони надають можливість клієнтам безпечно зберігати свої гроші, отримуючи при цьому певний дохід у вигляді процентів.

2. Кредитні послуги. Банки пропонують різні види кредитів, такі як іпотечні, споживчі та бізнес-кредити. Ці послуги дозволяють клієнтам отримати фінансування для придбання житла, споживчих товарів або розвитку бізнесу.

3. Платіжні інструменти. До цієї категорії відносяться банківські картки, електронні платежі та перекази. Вони забезпечують швидкі та зручні способи здійснення оплат у повсякденному житті.

4. Консультаційні та інвестиційні послуги. Банки часто виступають як фінансові консультанти, допомагаючи клієнтам управляти своїми активами та інвестувати в різні фінансові інструменти» [3, с.18].

Таким чином, банківські послуги є важливою частиною фінансової інфраструктури, що підтримує економічну стабільність і розвиток, надаючи клієнтам можливість управління своїми фінансами згідно з їхніми потребами та цілями [3].

Види банківських послуг в Україні охоплюють широкий спектр фінансових продуктів і сервісів, спрямованих на задоволення різноманітних потреб клієнтів. Банки в країні пропонують традиційні послуги, такі як відкриття поточних та ощадних рахунків, обслуговування депозитів, надання кредитів. Таким чином, українські банки прагнуть забезпечити своїх клієнтів всіма необхідними інструментами для ефективного управління їхніми фінансами в сучасному світі [3].

Банківські послуги в Україні класифікуються на різноманітні категорії, що відповідають особливим потребам фінансового ринку країни та строго регламентуються чинним законодавством. Відповідно до положень статті 47 Закону України "Про банки й банківську діяльність", банківські установи уповноважені надавати конкретні види фінансових послуг, що охоплюють широкий спектр операцій [1]. По-перше, одним з ключових напрямків є залучення у вклади або депозити фінансових коштів і банківських металів [1].

Отже, проаналізуємо різноманітності банківських послуг, щоб краще зрозуміти специфіку їх функціонування. Ключовою складовою серед цих послуг виступає касове обслуговування клієнтів, яке забезпечує основні грошові операції та підтримує фінансову надійність для користувачів банківських установ [44].

Рис. 1.2. Класифікація банківських послуг в Україні

Джерело: побудовано за даними [44].

Банки надають різноманітні послуги, що відрізняються своєю складністю та специфікою. Одним з таких напрямків є лізинг, коли банки закупають засоби виробництва з метою їх передачі в оренду клієнтам, надаючи можливість користуватися необхідними активами без значних первинних витрат. Іншою послугою є факторинг, де банки набувають права вимоги за постачання товарів і послуг, а також беруть на себе пов'язані ризики виконання цих вимог, що може суттєво полегшити діяльність бізнесу [44].

Крім того, банки здійснюють неторгівельні операції з валютними цінностями й операції з банківськими металами на валютному ринку України, що дозволяє клієнтам вигідно інвестувати свої капітали або захистити їх від валютних коливань [43].

Важливою є також можливість надання банками поручництва, гарантій та інших грошових зобов'язань за третіх осіб, що забезпечує додаткову фінансову впевненість для клієнтів при веденні бізнесу [43].

Банки активно займаються операціями з цінними паперами, пропонуючи своїм клієнтам можливості для інвестування та збереження капіталу, а також надають консультаційні та інформативні послуги, що охоплюють широкий спектр фінансових питань. У наші дні мобільний та інтернет-банкінг також є невід'ємними складовими банківського сервісу, підвищуючи зручність обслуговування клієнтів [5, с.14].

Останнім часом популярності набувають послуги з фінансового інжинірингу. Вони полягають у всебічній підтримці банківських клієнтів при адаптації до стрімких змін у глобальному та локальному економічному середовищі, а також у прийнятті виважених рішень щодо управління фінансовими ресурсами для досягнення максимальної ефективності [5].

Таким чином, сучасні комерційні банки пропонують широкий спектр послуг і постійно розвивають їх якість [42]. Інтенсивна конкуренція вимагає від банків запровадження нових послуг і вдосконалення існуючих. У складі цих зусиль банки прагнуть розширити список послуг, що надаються, постійно інвестуючи в інновації та оптимізацію процесів обслуговування для задоволення потреб клієнтів і досягнення високих прибутків [42].

В умовах постійно зростаючої конкуренції та стрімкого розвитку інформаційних технологій важливо забезпечити ефективне функціонування ринку банківських послуг, оскільки він є головним посередником, що задоволення є попиту грошових ресурсах реальних секторів економіки. Аналізуючи наукову літературу з питання визначення сутності поняття «ринку банківських послуг» можемо дійти висновку, що вчені цей термін трактують по

різному [3].

Особливості функціонування банківських послуг в Україні полягають у низці факторів, які впливають на їх розвиток та адаптацію до сучасних фінансових умов. Функціонування банківських послуг в Україні має свої характерні особливості, які визначають розвиток та адаптацію цієї сфери до сучасних умов [20, с. 45].

Сучасні українські банки пропонують широкий спектр послуг, від традиційних депозитів та кредитів до цифрових сервісів онлайн-банкінгу, мобільних застосунків та фінансових технологій. Ці нововведення спрямовані на покращення досвіду користувачів і підтримку швидкого й безперебійного обслуговування клієнтів якості [14].

На сучасному етапі розвитку ринкової економіки України спостерігається тенденція, яка свідчить про те, що ефективне функціонування ринку банківських послуг є одним з ключових факторів, що забезпечують стабільність економічної ситуації в країні [3].

«Характерними для ринку банківських послуг в Україні є активне впровадження інноваційних технологій, зокрема цифрових платформ, мобільного банкінгу і штучного інтелекту, що значно підвищує ефективність обслуговування клієнтів. Проте разом із технологічним розвитком зростає вразливість банківської системи до зовнішніх потрясінь, кібератак та глобальних фінансових криз. Поширення кризових явищ на міжнародному рівні відбувається дедалі швидше, що вимагає від банків гнучкості та адаптивності. О. Марценюк-Розарьонова та В. Шмігельська вказують на те, що важливим завданням стає управління ризиками та забезпечення фінансової стійкості для мінімізації негативного впливу зовнішніх факторів на стабільність національних банківських систем» [26].

«Ефективне функціонування ринку банківських послуг у період глибоких економічних трансформацій є складним завданням, що вимагає наявності надійного і добре прорахованого фінансового механізму регулювання систем» [26]. Такий механізм повинен базуватися на системній основі, підкріпленій

відповідною нормативно-правовою базою. Розробка та реалізація цього механізму здійснюється різними фінансовими інститутами, які застосовують як інструменти прямого впливу, так і інструменти непрямой дії. «Ці інструменти взаємодіють між собою в синергетичному дусі, доповнюючи й підсилюючи ефективність один одного, та створюють передумови для подальшого розвитку фінансових стратегій» [5, с. 14].

Розгляд сучасного розвитку банківської сфери акцентує наважливості розширення клієнтської бази як ключового фактору досягнення успіху. «Шляхом цього банки активно працюють над збільшенням кількості операцій і набору послуг, орієнтованих на підвищення рентабельності та зміцнення своєї конкурентоспроможності на ринку» [20].

«Водночас надзвичайну важливість набуває підвищення рівня задоволеності клієнтів, яке передбачає зниження їх фінансових витрат і покращення умов обслуговування [17]. Це, своєю чергою, покращує загальні конкурентні позиції банку, підвищуючи його привабливість в очах потенційних нових клієнтів. Актуальні події в Україні, такі як війна, поставили багатоперіодних викликів перед банківською системою країни. «Значна частина банків була змушена закрити свої відділення в регіонах з активними бойовими діями та переглянути свої кредитні портфелі через підвищені ризики дефолтів. Однак завдяки стійкій підтримці Національного банку України та міжнародних партнерів, банківський сектор зміг уникнути широкомасштабної кризи» [17].

У цьому контексті цифрові сервіси набули надзвичайного значення, забезпечуючи безперебійний доступ до фінансових послуг у будь-яких умовах. Отже, ринок банківських послуг в Україні має значний невикористаний потенціал, але його реалізація вимагає впровадження структурних реформ та покращення правового регулювання. Особливо важливо сприяти підвищенню фінансової грамотності населення, щоб зробити фінансові послуги більш доступними та зрозумілими для широкого кола громадян, незалежно від їхнього соціально-економічного статусу [14].

Висновки до розділу 1

Зазначено, що банківські послуги є важливим елементом фінансової системи, що забезпечує фізичним і юридичним особам можливість задовольняти свої фінансові потреби. Це широкий спектр дій, які надають банки та інші фінансові установи з метою управління кредитування, заощадження коштів та здійснення інших фінансових операцій. Було проаналізовано основні складові банківських послуг, серед яких слід виділити такі як: розрахунково-касове обслуговування, кредитування, депозитні продукти, інвестиційні послуги, консультаційні послуги, страхові послуги.

Встановлено, що банківські послуги є невід'ємною частиною сучасного економічного життя, що активно підтримує розвиток суспільства і бізнесу. Проведена детальна оцінка та аналіз питання, пов'язаного з основними видами та класифікацією банківських послуг, які функціонують в Україні. У цьому контексті було визначено ключові аспекти діяльності банківських установ, включаючи розподіл послуг за їхніми категоріями, напрямками використання та підходами до забезпечення фінансових потреб клієнтів.

РОЗДІЛ 2

ОЦІНКА СУЧАСНОГО СТАНУ ФУНКЦІОНУВАННЯ РИНКУ БАНКІВСЬКИХ ПОСЛУГ

За роки незалежності України, незважаючи на всі кризи та проблеми, банкам вдалося зберегти довіру споживачів краще, ніж страховим компаніям [5, с. 68]. Незважаючи на те, що банківські продукти майже завжди є більш зрозумілими для широкого загалу, діяльність страхових компаній та банків на фінансовому ринку тісно пов'язана [7].

Оцінка банківського страхування в Україні за період 2021-2023 років відзначає кілька ключових тенденцій та викликів. Протягом цього часу спостерігалось зростання інтересу до страхових послуг серед банківських клієнтів. Вплив Covid-19 прискорив інтеграцію страхових продуктів у пакети банківських послуг, що сприяло розвитку діджиталізації у цій сфері. Законодавчі зміни та нові регулювання також значно вплинули на галузь, змусивши банки адаптуватися до нових умов і вимог. Економічна нестабільність та зміни в світовій економіці диктували необхідність підвищення рівня фінансової грамотності серед населення, аби забезпечити краще розуміння страхової продукції [44].

«На ранніх етапах війни основною причиною була вимушена емісія гривні НБУ для покриття бюджетних потреб, а потім фінансова підтримка західних союзників, більша частина якої була спрямована на оборонні та соціальні видатки бюджету. Так, у 2023 році обсяг коштів, перерозподілених через бюджетний сектор, був більш ніж у 2,5 рази більшим, ніж у 2021 році, і частина цих коштів була розміщена на рахунках фізичних та юридичних осіб у банківських установах» [2].

«Банківський сектор під час війни зіткнувся з різними проблемами, що призвели до значних змін його функціонування, проте принципи банківської системи навіть у кризовому середовищі залишаються незмінними» [6].

«Проте, щоб зберегти достатній рівень довіри клієнтів, Національний банк України повинні були розробити та впровадити заходи, щоб стабілізувати банківський ринок» [18]. «Повномасштабне вторгнення стало причиною зменшення попиту на кредити з боку населення. Разом із тим спостерігається, що попит на кредит для бізнесу зберігається, і це зумовило покращення умов участі корпорації в урядових програмах» [18].

«Крім того, саме банки, за умови налагодження ефективного кредитування, можуть стати локомотивами розвитку, виходу на ринок нових товарів і послуг, появи нових підприємств та виробництв» [10, с. 580].

Зобразимо динаміку кількості діючих банків України за 2020-2023 рр. (рис. 2.1).

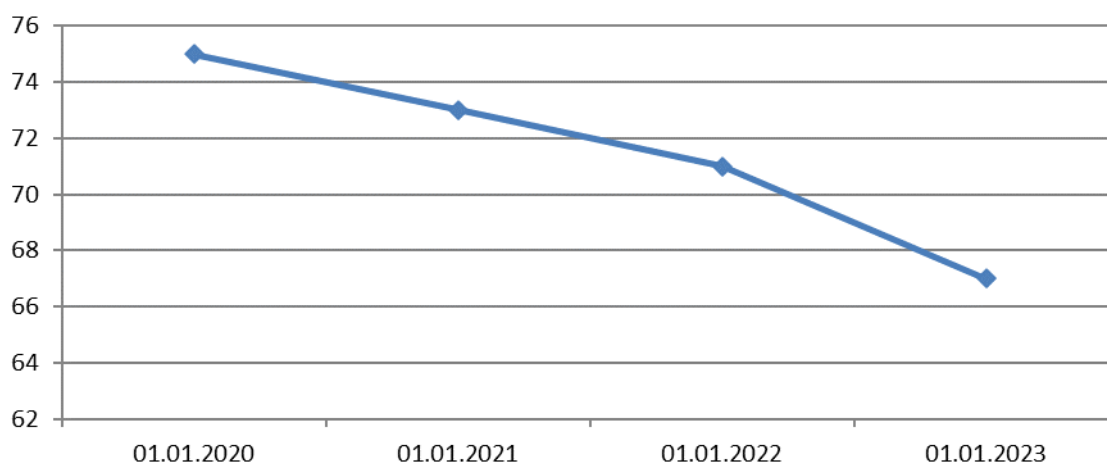

Рис. 2.1. Статистика діючих банків в Україні

Джерело: побудовано за даними [9, 31].

Виходячи з рисунка спостерігається, що протягом 2020–2023 рр. кількість банківських установ постійно зменшувалася з 75 до 67, а саме 89,33% банків припинили свою роботу. Також спостерігається, що частка банків з іноземним капіталом протягом аналізованого періоду зменшилася на 1,89%. Причинами зменшення частки банків з іноземним капіталом у банківській системі України, на нашу думку, є зменшення кількості банків з національним капіталом у зв'язку з їх неплатоспроможністю та ліквідацією і значною кількістю збиткових банків.

З початком повномасштабного вторгнення рф в Україну фінансовий сектор економіки країни пережив значні потрясіння і тому спостерігається тенденція зменшення кількості банків у 2023 році, пов'язане з повномасштабним вторгненням рф на території України, адже чимало банків були змушені припинити свою діяльність через реальну загрозу небезпеки, через окупацію певних територій, що призвело до зменшення [4, с.13].

Банківська галузь, як ключовий елемент фінансового сектора, забезпечує стабільність виробничих та операційних процесів. Однак у перші дні вторгнення платіжна система була на межі зупинки. Це сталося через неможливість співробітників вийти на роботу, закриття відділень, масове зняття готівки в банкоматах. З часом ситуація дещо стабілізувалася, але тривалий вплив на систему в цілому залишається невизначеним, а майбутні випробування непередбачуваними [4, с.13].

Своєчасні дії комерційних банків та Національного банку України щодо безперебійної роботи фінансових установ та електронних платежів система дозволила фінансовому сектору пережити перші місяці після вторгнення з помірними втратами [4, с. 13]. Водночас активи банків протягом досліджуваного періоду активно зростали і на 01.01.2023 р. зросли на 858 380 млн. грн або 157,48% порівняно з 01.01.2020 р.

Проаналізуємо фінансово-економічну діяльність АТ «Ощадбанк», одного з найстаріших банків України з багаторозгалуженої мережі. Організаційна структура управління персоналом в АТ «Ощадбанк» багато ґрунтується на жорсткому контролі за виконанням запропонованих правил та виконаної роботи [1, с. 251]. Також успішна організаційна структура в АТ «Ощадбанк» великою мірою залежить рівня кваліфікації співробітників.

В Ощадбанку невпинно стежать, щоб їх персонал постійно розвивався. Для цього керівництво Ощадбанку користується такими методами, як проходження деякими обраними працівниками банку оплачуваних курсів або організація корпоративних тренінгів. Ощадбанк є повністю капіталізованим банком і забезпечує дотримання стандартів, встановлених НБУ.

Комплекс стратегічних завдань АТ «Ощадбанк» виділяє:

- реалізація національних проєктів на підтримку національних пріоритетів;
- бути лідером сервісу в розрахунково-касовому напрямку;
- розширене кредитування фізичних та юридичних осіб;
- накопичення національних резервів;
- активація банку в зоні обслуговування;

Визначення та затвердження короткострокових фінансових цілей Банку щорічно проводиться радою Директорами Банку з урахуванням положень цієї стратегії у рамках процедури бюджетування.

«Основними видами діяльності є:

- приймати депозити від юридичних та фізичних осіб;
- відкривати та вести поточні рахунки у клієнтів та банків-кореспондентів, у тому числі за допомогою платіжних інструментів для переказу коштів з цих рахунків та їх зарахування;
- розміщувати позикові кошти на власне ім'я, на власних умовах і на власний ризик;
- операції з грошовою оцінкою;
- випуск цінних паперів;
- купувати та продавати цінні папери від імені організацій-клієнтів;
- вести бізнес на ринках цінних паперів від свого імені» [4, с.13].

Розглянемо фінансово-економічні показники АТ «Ощадбанк» за 2021-2023 роки (табл. 2.1).

Виходячи з таблиці, чистий прибуток протягом останніх 3-х років зріс з 1055378 до 5978260.

Основною функцією банку є робота з персоналом. Так, у період з 2021 по 2023 роки департаментом по роботі з персоналом на умовах відкритого конкурсу підібрано 574 кандидати на вакантні посади центрального апарату та 5 960 кандидатів на вакантні посади в регіональному управлінні.

Таблиця 2.1

Фінансово-економічні показники АТ «Ощадбанк» за 2021-2023 рр.

Назва показника	Рік			Відхилення 2023 р. до 2021 р.	
	2021	2022	2023	абсолютне	відносне
Чистий процентний дохід	13364517	14985992	18732370	5367853	140,16
Процентні доходи	17806052	22543913	32593139	14787087	183,05
Процентні витрати	7984489	7557921	13860769	5876280	173,60
Комісійні доходи	9802395	9386603	12025315	2222920	122,68
Комісійні витрати	3602597	3454371	5382718	1780121	149,41
операційні доходи	12637997	15227824	24330431	11692434	192,52
Прибуток до оподаткування	1053291	637766	9254874	8201583	878,66
Витрати на податок на прибуток	2087	2037	3276614	3274527	101,15
Чистий прибуток	1055378	639803	5978260	4922882	566,46

Джерело: побудовано за даними [9, 31].

Основним принципом роботи управління персоналом є особиста відповідальність кожного співробітника відділу за виконання управлінських рішень відповідно до встановленого терміну та якості. Вище керівництво банку приділяє особливу увагу роботі з персоналом. Від правильно обраних пріоритетів управління персоналом залежить рівень професіоналізму й авторитет банку, а конкурентоспроможність будь-якої комерційної структури, зокрема банку, залежить від професіоналізму й компетентності його працівників. Таким чином, можна зробити висновок, що банк АТ «Ощадбанк» здійснює діяльність відповідно до чинного нормативного законодавства [4, с.13].

Аналіз фінансового стану акціонерного товариства «Ощадбанк» є важливим етапом в оцінці його поточної діяльності та стратегічного планування. Це включає всебічне вивчення таких аспектів, як ліквідність, платоспроможність, рентабельність та ефективність управління активами. Крім того, аналіз передбачає оцінку основних показників балансу з метою виявлення

сильних і слабких сторін банку [4, с.13].

Таблиця 2.2

Аналіз активів АТ «Ощадбанк», 2021-2023 рр.

Найменування	2021		2022		2023	
	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%
Грошові кошти та їх еквіваленти	19001319	8,09	28357170	9,80	65850018	19,01
Кредити надані клієнтам	74754086	31,81	83215595	30,90	89109019	25,72
Інвестиції	128686039	54,77	143398851	53,25	173447680	50,06
Інвестиційна нерухомість	633099	0,27	626789	0,23	542598	0,16
Основні засоби	6947115	2,96	6521344	2,42	10208797	2,95
Нематеріальні активи	2049509	0,87	2106476	0,78	2465153	0,71
Інші фінансові активи	468886	0,20	1319773	0,49	667567	0,19
Інші не фінансові активи	2014206	0,86	3237587	1,20	3230175	0,93
Усього активів	234971434	100	269274070	100	346473953	99,72

Джерело: побудовано за даними [9, 31].

«Аналізуючи структуру активів АТ «Ощадбанк» можна зробити висновок, що найвагомішою статтею активів у досліджуваному періоді становили інвестиції, у 2021 їх частка 54,74%, у 2022-53,25%, у 2023- 50,06%. Це свідчить, що банк інвестував в державні боргові цінні папери кошти емітовані урядом кошти» [9, 31].

«Важливістю складовою були кредити, надані клієнтам, 2021-31,81%, у 2022-30,90%, у 2023-25,72% усіх активів. Отже, майже 80% активів банку зосереджено у кредитах клієнтам, що свідчить про слабку диверсифікованість активів» [9, 31].

Динаміка, склад і структура пасивів та їх оцінка за період, що аналізується, досліджується за допомогою табл. 2.3.

Таблиця 2.3

Аналіз пасивів АТ «Ощадбанк»

Показник	2021		2022		2023	
	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%
Зобов'язання	213083897	90,69	247092539	91,76	317765085	91,71
Капітал	21887537	9,31	22181531	8,24	28708868	8,29
Всього пасивів	234971434	100	269274070	100	346473953	100

«Аналізуючи пасиви банку АТ «Ощадбанк» спостерігається зростання показників. Відтак основну частку в структурі АТ «Ощадбанк» займають зобов'язання, у 2021 р. - 90,69%, у 2022 - 91,76%, у 2023 - 91,71%, а частка капіталу протягом аналізованого періоду зменшилася на цю величину і становила 8,29%. Таким чином, аналіз пасивів показав збільшення шляхом примноження загальних ресурсів, власних коштів, що забезпечують надійність і ліквідність банку» [9, 31].

Таким чином, АТ «Ощадбанк» здійснює діяльність відповідно до чинного нормативного законодавства.

У процесі аналізу важливо чітко розуміти, що таке зовнішнє середовище. Це сукупність економічних, суспільних, природних умов та різних інституцій, що впливають на діяльність підприємства. Щоб оцінити стан зовнішнього середовища, підприємству потрібно систематично вивчати контрольовані й неконтрольовані фактори.

Мета аналізу – отримати інформацію для планування, оцінити загрози та знайти можливості. Зовнішнє середовище поділяється на мікросередовище і макросередовище.

Мікросередовище включає постачальників, споживачів, конкурентів та інші суб'єкти, що мають прямий вплив на компанію. Серед конкурентів можна

виділити банки, як-от АТ КБ «ПриватБанк» та АТ «Укргазбанк». Загрози визначаються через PEST-фактори (табл. 2.4).

Таблиця 2.4

PEST-аналіз АТ «Ощадбанк»

Політичні фактори (P)	Економічні фактори (E)
<ul style="list-style-type: none"> • Недосконала податкова політика та законодавство. • Державний вплив на банківський сектор • Політика оподаткування кредитно-фінансовим установам 	<ul style="list-style-type: none"> • Збільшення рівня інфляції. • Динаміка курсу гривні стосовно долара США. • Курс національної валюти й ставка рефінансування. • Рівень безробіття в країні • Зміна доходів населення
Соціальні фактори (S)	Технологічні фактори (T)
<ul style="list-style-type: none"> • Погані демографічні зміни. • Структура витрат населення. • Соціальна мобільність населення. • Активність споживачів. 	<ul style="list-style-type: none"> • Технологічні зміни • Розвиток інформаційно-технологічних технологій

Джерело: побудовано на основі [19, 31].

Зовнішнє середовище постачає організацію ресурсами для досягнення цілей. Дослідження ринку починається з аналізу попиту та мікросередовища (споживачі, постачальники, конкуренти).

Щоб підвищити конкурентоспроможність банків, варто розглянути:

- покращення банківського менеджменту для швидкої реакції на ринкові зміни;
- встановлення конкурентоспроможних ставок за депозитами;
- постійний моніторинг ринку для адаптації до змін;
- розширення мережі відділень для кращого охоплення клієнтів;
- оптимізація цін на фінансові ресурси.

Внутрішнє середовище складається з внутрішніх агентів та їхніх відносин, що впливають на результати та розвиток підприємства. SWOT-аналіз використовується для стратегічного аналізу внутрішнього середовища (табл. 2.6).

«SWOT-аналіз АТ «Ощадбанк» – це методична процедура, яка використовується для оцінки сильних (Strengths) і слабких сторін (Weaknesses) компанії, а також вивчення зовнішніх можливостей (Opportunities) та загроз

(Threats) [19, 31].

Таблиця 2.6

SWOT-аналіз АТ «Ощадбанк»

	<p>Можливості:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Вдосконалення системи менеджменту • Зростання прибутку • Надання нових банківських послуг з урахуванням сучасного банківського сектору 	<p>Загрози:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Політична нестабільність. • Негативні зміни валютного курсу. • Негативні зміни ставки НБУ. • Поява нових конкурентів. • Зростання темпів інфляції.
<p>Сильні сторони:</p> <p>Висока прибутковість</p> <ul style="list-style-type: none"> • Налагоджені стосунки з діловими партнерами. • Постійне збільшення продуктивності праці працівників. • Висококваліфіковані кадри. • Тривалий досвід роботи на ринку. • Висока цінова конкурентоспроможність. 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Поле «СІМ» (сила і можливості)</i> • Розширення послуг • Наявність стратегії розвитку. • Висока рентабельність. • Участь у тендерах 	<p><i>Поле «СІЗ» (сила і загрози)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Вдосконалення маркетингової діяльності . • Диверсифікація діяльності підприємства.

Джерело: побудовано за даними [18, 21].

Це сприяє визначенню стратегічних напрямів розвитку, ефективній оцінці конкурентних позицій на ринку та знайти шляхи вдосконалення діяльності банку. Його основна мета полягає у створенні оптимального плану дій на основі аналізу внутрішніх та зовнішніх факторів, що впливають на ефективність роботи установи. Завдяки SWOT-аналізу можна глибше зрозуміти поточний стан банку і сформувати антикризові або інноваційні стратегії для успішнішого функціонування на фінансовому ринку Джерело: побудовано на основі» [19, 31].

Висновки до розділу 2

Аналізуючи особливості функціонування банківської системи України в

умовах воєнного стану, банківські установи відіграють критично важливу роль у забезпеченні економічної стабільності країни. Попри складні виклики, спричинені воєнними діями, банки продовжують виконувати свої ключові функції, серед яких зберігання заощаджень громадян, підтримка платіжного обороту та надання кредитування як фізичним особам, так і бізнесу.

Особливо важливо відзначити оперативність реакції банківського сектору на зміну обставин та адаптацію до нових викликів, що сприяє збереженню довіри населення і бізнесу до фінансових інститутів. У аналізі було детально вивчено фінансові результати діяльності акціонерного товариства «Ощадбанк» за період з 2021 по 2023 роки. У процесі дослідження було проведено всебічний аналіз як внутрішнього, так і зовнішнього середовища діяльності АТ «Ощадбанк». Зокрема, особливу увагу було приділено вивченню організаційних процесів, управлінських аспектів, фінансової стратегії та ефективності роботи банку у внутрішньому середовищі.

РОЗДІЛ 3

ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ РИНКУ БАНКІВСЬКИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ

Важливим напрямом у функціонуванні банківських послуг є вирішення ряду ключових аспектів, які потребують ретельного аналізу та вирішення. Нині банки перебувають у вкрай нестабільній політичній та економічній ситуації, що змушує їх працювати у надзвичайно складних умовах для збереження стабільності та подолання руйнівних наслідків економічної кризи. Негативний вплив факторів кредитного ризику призводить до погіршення якості кредитного портфеля, втрати основної суми боргу, втрати відсотків за кредитами, витрат за проблемними кредитами, шкоди репутації, втрати капіталу та втрати компетентного персоналу.

Для забезпечення прибутковості кредитування та банківських операцій в цілому менеджмент банку повинен приділяти належну увагу розробці та використанню інноваційних напрямів керування кредитними ризиками.

Крім цього, розгляньмо основні проблеми, з якими стикається АТ «Ощадбанк» у сфері банківських послуг. Ці проблеми є ключовими для забезпечення ефективної роботи установи та задоволення потреб клієнтів.

По-перше, технологічна модернізація залишається однією з центральних задач. В умовах швидкого прогресу цифрових рішень, «Ощадбанк» має адаптуватися до нових стандартів надання послуг, щоб не відставати від конкурентів і забезпечувати клієнтам зручний та безпечний доступ до своїх рахунків. По-друге, важливою є оптимізація операційних витрат.

Ефективне управління ресурсами дозволить банку знизити витрати, що своєю чергою позитивно позначиться на тарифах для клієнтів та підвищенні прибутковості установи.

Третій аспект пов'язаний з обслуговуванням клієнтів. Надання якісної підтримки та взаємодія з клієнтами мають значний вплив на лояльність та задоволеність користувачів.

Зважаючи на зростаючу конкуренцію, важливим завданням АТ «Ощадбанк» є управління ризиками. У сучасному світі, де ризики можуть мати значний вплив на стабільність банківської системи, «Ощадбанк» повинен розробляти ефективні стратегії з управління ними для належного захисту інтересів як клієнтів, так і самої установи. Таким чином, виявлення та подолання цих викликів є життєво необхідним для успішного функціонування банку в динамічному фінансовому середовищі.

Зокрема необхідно визначити напрями удосконалення управління активами та пасивами АТ «Ощадбанк» потрібно розглянути середовище, у якому існує на цей час часу банк та вплив воєнного стану на банківський сектор економіки України.

Загалом потрібно сказати, що в останній рік діяльність АТ «Ощадбанк» була спрямованими на стабілізацію економічної ситуації та підтримку фінансової стійкості банку. НБУ у період з 24 лютого 2022 року по теперішній час спрямовував свої зусилля на збереження стабільності фінансового сектору та довіри до банківської системи. Головні рішення НБУ у цей час були націлені на забезпечення безперебійної роботи банків, стримування інфляції та девальвації національної валюти, відпливу капіталу з України. У своїх звітах на офіційному сайті НБУ публікує інформацію про стан банківського сектору в умовах військових дій та економічної кризи.

За останні роки ринок банківських послуг в Україні зазнав численних змін, зумовлених як внутрішніми, так і зовнішніми факторами. Серед основних викликів варто відзначити політичну та військову нестабільність, значну інфляцію, економічну дестабілізацію та зниження рівня довіри до банківського сектору [18]. Сукупність цих факторів впливає на показники діяльності банків, які продовжують працювати в Україні, та ускладнює їхню здатність забезпечувати стабільне фінансування економіки [18].

Політика Національного банку України (НБУ) в цьому контексті набуває вирішального значення. НБУ активно реалізує програму «оздоровлення» банківської системи, яка включає низку регуляторних заходів, спрямованих на

очищення ринку від неплатоспроможних установ. У результаті відбулося закриття численних банків, що мали проблеми із платоспроможністю чи порушували законодавство України. Хоча це допомогло підвищити прозорість банківського сектору, воно також зменшило кількість доступних фінансових установ, що негативно вплинуло на конкурентне середовище та вибір послуг для споживачів [5]. Деякі фахівці піддають сумніву цю політику, вважаючи, що надмірне скорочення кількості банківських установ може послабити конкурентні стимули та зменшити доступність послуг для певних груп населення, зокрема малого і середнього бізнесу.

На рис. 3.1 визначимо основні пріоритети подальшого функціонування АТ «Ощадбанк».

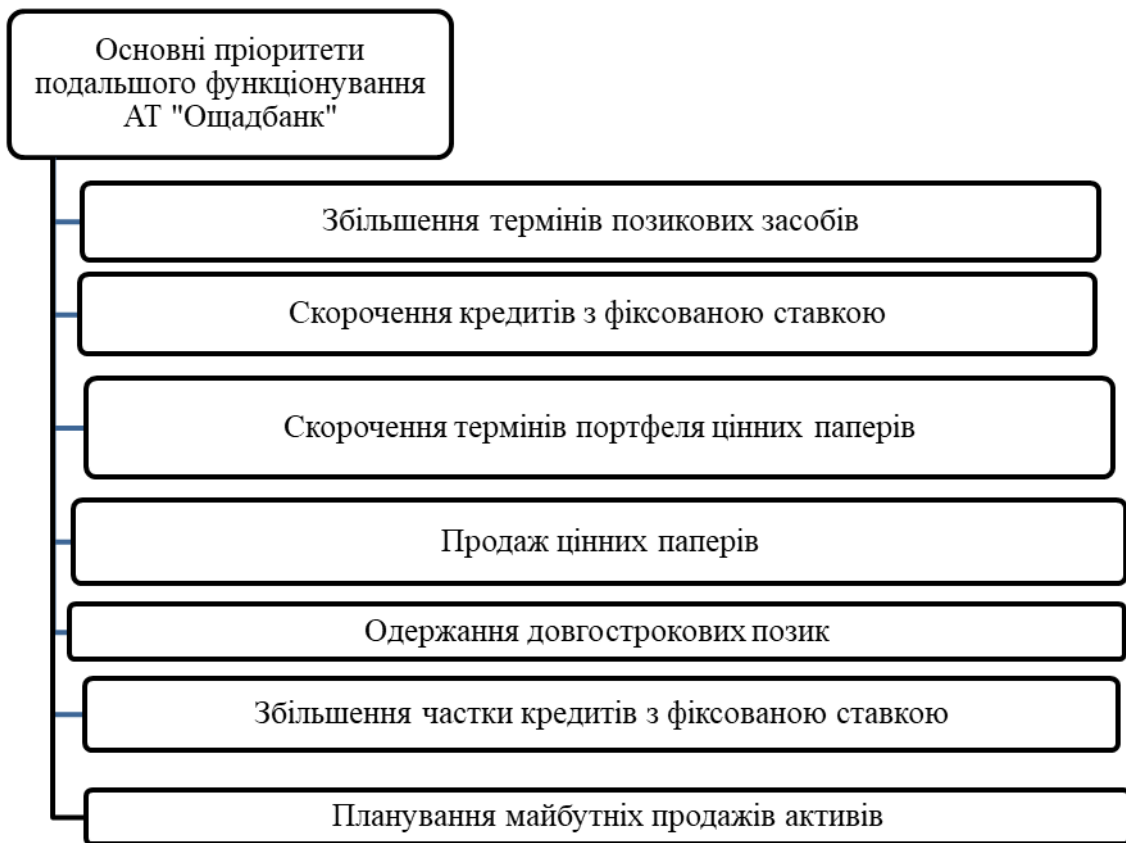

Рис. 3.1. Пріоритети подальшого функціонування АТ «Ощадбанк»

Джерело: побудовано за даними [44].

Ринок банківських послуг в Україні поступово інтегрується у світову фінансову систему, що сприяє обміну досвідом та залученню міжнародних інвестицій. Однак для посилення цієї тенденції важливо підтримувати міжнародну співпрацю у сфері фінансового регулювання та забезпечувати відповідність українського банківського законодавства до європейських стандартів [17].

Таким чином, наведені заходи та запропонована антикризова стратегія управління активами та пасивами АТ «Ощадбанк» можуть бути основою для нарощення прибутку в умовах військової кризи та продовження стабільної діяльності банку у майбутньому [17].

Отже, в період переходу економіки України до ринкових відносин, з розвитком господарської самостійності навіть державних підприємств та організацій значно збільшується роль і значення своєчасного та якісного аналізу фінансової діяльності установи, управління нею [14, 15].

Висновки до розділу 3

У третьому розділі роботи було описано основні проблеми функціонування банківських послуг в Україні. Основні проблеми у функціонуванні банківських послуг в Україні включають низку факторів, які впливають на стабільність та доступність фінансових сервісів.

Однією з ключових перешкод є недостатність довіри населення до банків, зумовлений попередніми кризами, нестабільністю економіки та випадками банкрутства деяких фінансових установ. Ще однією проблемою є високий рівень кредитування населення, який разом із низькою фінансовою грамотністю створює ризик неповернення кредитів. Крім того, часто спостерігаються труднощі в доступі до банківських послуг у віддалених регіонах через недостатньо розвинуту інфраструктуру.

ВИСНОВКИ

Отже, результати проведеного дослідження вказують на такі моменти:

1. Обґрунтовано, що послуги являють собою дії банку, спрямовані на отримання прибутку через задоволення попиту клієнтів, що поділяються на традиційні та нетрадиційні, причому основними послугами є кредитні, депозитні та послуги з розрахунково-касового обслуговування. Головна мета ринку банківських полягає в забезпеченні балансу між попитом та пропозицією на основний товар.

2. Зазначено, що функціонування ринку банківських послуг має свої особливості, зокрема, поєднання державного та ринкового регулювання для підтримки стабільності. Воно також включає регулювання та регламентацію відносин на ринку згідно з міжнародним правом та внутрішнім законодавством, прозорість інформації про стан ринку та необмежену кількість учасників. Асортимент банківських послуг широкий і різноманітний.

3. Встановлено, що ринок банківських послуг посідає практично всі сектори економіки, тому будь-які значні зміни в економіці впливають на його розвиток. З метою максимізації прибутку учасники ринку створюють нові банківські послуги та вдосконалюють чинні, що стимулює конкуренцію на ринку.

4. Основною метою АТ «Ощадбанк» є економія коштів нашої країни, в отриманні доходу і надійність ощадних коштів, хід економічного розвитку сфери, що враховують інтереси громадян країни.

5. Здійснено аналіз структури активів і пасивів банку АТ «Ощадбанк», спостерігається зростання їхньої ваги. Основну частку в структурі пасивів займають зобов'язання: 90,69% у 2021 році, 91,76% у 2022 році та 91,71% у 2023 році. Частка капіталу протягом цього періоду зменшилася і становила 8,29%. Аналіз пасивів вказує на збільшення ресурсної бази шляхом власних коштів, що забезпечує надійність і ліквідність банку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про банки та банківську діяльність: Закон України від 20 вересня 2001 року № 2121-III (Редакція від 03.09.2024). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>. (дата звернення 11.11.2024)
2. Адамик Б. П. Національний банк і грошово-кредитна політика: навчальний посібник. Тернопіль : Карт-бланш, 2015. 278 с.
3. Андрейків Т. Я. Бюджетна система : навч. посібник. Львів: *Видавництво Львівського торговельно-економічного університету*, 2016. 288 с.
4. Андрейків Т. Я. Фінанси держави : навч. посіб. Укоопспілка, Львів. комерц. акад. Львів : *Вид-во ЛКА*, 2016. 251 с.
5. Аранчій В. І., Чумак В. Д., Бражник Л. В. Фінанси. : навч. пос. П. : РВ ПДА., 2018. 350 с.
6. Банківська система: навч. посібник за заг. ред. Н. С. Ситник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка. 2020. 580 с. URL: https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/Blashchuk_Petyk_13_end.pdf (дата звернення 11.11.2024)
7. Вінценті Е., Кушнір Н. О. Сучасні тенденції ринку банківських послуг із застосуванням інформаційних технологій. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2022. С. 32-36. URL:http://visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/43_2022ua/7.pdf. (дата звернення 11.11.2024)
8. Герасимович А.М. Аналіз банківської діяльності : навч.підручник К. : КНЕУ, 2014.
9. Гладких Д. Основні складові доходів і витрат українських банків. *Вісник Національного Банку України*. 2018. № 5 (207) С. 22–33.
10. Грязнов А. Г. Банківський менеджмент: Навч.посіб. К.: ПАРУС, 2018. 304 с.
11. Дзюблюк О. В. Ринок банківських послуг: теоретичні аспекти організації і стратегія розвитку в Україні. *Банківська справа*. 2015. № 3. С. 40–53.

12. Дмитренко Ю.М. Фінансово-правові засади діяльності Національного банку України : дис. канд. юрид. наук: спец. 12.00.07. Харків : Харків. нац. ун-т внутр. справ, 2018. 224 с
13. Довгань Ж. М. Менеджмент у банку [Текст] : підруч. Тернопіль : Економічна думка, 2017. 512 с.
14. Золотарьова О. В., Галаганов В. О. Сучасний стан та перспективи розвитку банківської системи України. *Проблеми економіки та політичної економіки*. 2017. № 1. С. 83–98.
15. Зянько В. В. Банківський менеджмент : навчальний посібник. Вінниця : ВНТУ, 2018. 126 с.
16. Івасенко О. М. Банківський менеджмент : теорія і практика. Київ : КНЕУ, 2020. 288 с
17. Івасенко О. М. Банківський менеджмент: підручник для студентів вищих навчальних закладів, які навчаються за напрямом підготовки «Фінанси, банківська справа та страхування». Київ : КНЕУ, 2019. 568 с.
18. Івасенко О. М. Перспективи розвитку банківського менеджменту в Україні . *Фінанси України*. 2022. № 2. С. 30-40.
19. Івасенко О. М. Сучасні підходи до управління банком. *Фінанси України*. 2020. № 12. С. 107-120
20. Камінська М. Б. Особливості організації обліку доходів і витрат у банках. *Вісник Житомирського національного агроекологічного університету*. 2015. № 2(2). С. 147-153.
21. Катан Л. І. Банківська система: навч. посібник.; за ред. І. М. Мазур. – Дніпро: Пороги, 2017. 444 с.
22. Корват О. В. Статистичний аналіз доходів і витрат банку. *Східна Європа: економіка, бізнес, управління*. 2020. №. 4. С. 118-124.
23. Корпанюк Т. М., Марченко С. О. Правила обліку нарахування доходів і витрат комерційних Банків України. *Науковий вісник Ужгородського Національного університету*. 2017. №13. С. 132-135.

24. Левицький В.В. Банківський менеджмент : конспект лекцій. Луцьк : Вежа-Друк, 2021. 102 с.
25. Макаренко Ю.П., Мороховець К.С. Доходи і витрати у забезпеченні прибутковості комерційних банків України. *Інвестиції: практика та досвід*. 2016. № 10. С. 15-19.
26. Марценюк-Розарьонова О. В., Шмігельська В. В. Аналіз сучасного стану ринку банківських послуг в Україні та напрями його розвитку. *Ефективна економіка*. 2018. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/10_2018/45.pdf. (дата звернення 11.11.2024)
27. Мельник В. В., Сікорський О. А. Банківський менеджмент: підручник для студентів вищих навчальних закладів, які навчаються за напрямом підготовки «Фінанси, банківська справа та страхування». Київ : Національна академія банківської справи України, 2019. 480 с
28. Мельник В. В., Сікорський О. А. Роль управління ризиками в банківській діяльності. *Банківська справа*. 2021. № 1. С. 40-50
29. Наглядова статистика Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist>.(дата звернення 11.11.2024)
30. Неізнана О.В. Фінансовий менеджмент у банку. Конспект лекцій. Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2017 216 с.
31. Офіційний сайт Національного банку України. URL:<https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist>(дата звернення 11.11.2024)
32. Самотей В.А., Глуценко О. В. Сучасний стан та перспективи розвитку банківської системи України. *Collection of Scientific Papers «ЛОГОΣ»*. 2022. С. 21-22.
33. Ситник Н.С., Стасишин А.В., Блащук-Девяткіна Н.З., Петик Л.О. Банківська система : навч. посіб. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 580 с.
34. Пурій Г. М. Сучасний стан та перспективи розвитку банківської системи України. *Фінансовий простір*. 2017. №3. С. 41-45.
35. Тимчак М. В., Король С. Ю. Функціонування та перспективи

розвитку ринку банківських послуг в рамках банківської системи України : нормативно-управлінський аспект. *Науковий вісник Ужгородського Університету*. 2023. С. 161-165. URL: [file:///C:/Users/Admin/Downloads/278497-%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96-642131-1-10-20230505%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/Admin/Downloads/278497-%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96-642131-1-10-20230505%20(1).pdf)(дата звернення 11.11.2024)

36. Фінансовий менеджмент у банку. навч. посіб. / Журавльова Т.О., Макаренко Ю.П., Турова Л.Л., Сірко А.Ю. Дніпро: Пороги, 2021. 360 с.

37. Шевчук Д. О. Банківський менеджмент: Навчальний посібник. К.: КНЕУ, 2015. 320 с

38. Шрамченко О. П. Банківський менеджмент : підручник для студентів вищих навчальних закладів, які навчаються за напрямом підготовки «Фінанси, банківська справа та страхування». Київ : *Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана*, 2020. 520 с.

39. Шрамченко О. П. Перспективи розвитку банківського менеджменту. *Фінансовий менеджмент*. 2022. № 2. С. 30-40.

40. Щербак В. О. Банківський менеджмент: Навчальний посібник. К.: КНЕУ, 2017. 320 с.

41. Куровська Н. О., Пшенишна К. В. Перспективи залучення іноземних інвестицій в український бізнес. *Бізнес Інформ*. 2023. № 12. С. 89-95. URL: <http://jnas.nbuv.gov.ua/article/UJRN-0001488315>.

42. Ziburanna, L., Nedilska, L., Abramova, I., Kurovska, N., Martynuk G. (2020). The development of the banking system in conditions of destructive impact of internal and external factors. *Scientific Horizons*, 03 (88), 7–18. DOI: 10.33249/2663-2144-2020-88-3-7-18.

43. Сергійко Д. В. Особливості функціонування банківської системи України в умовах війни. *Студентські наукові читання 2024 : матеріали науково-практичної конференції за результатами I туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт факультету інформаційних технологій, обліку та фінансів Поліського національного університету*, 2024 р. С.158-160.

44. Сергійко Д. В. Стан та перспективи розвитку ринку банківських послуг в Україні. *Студентські наукові читання 2024 : матеріали науково-практичної конференції за результатами I туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт представників молоді Науково-інноваційного інститут менеджменту, бізнесу та права Поліського національного університету*, 2024 р. С. 260-263.

45. Сергійко Д. В. Особливості функціонування ринку банківських послуг в Україні. *Збірник праць учасників VIII Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Фінансові інструменти регіонального розвитку» (24-25 жовтня 2024 р.)*. Житомир : Поліський національний університет, 2024.